

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu modificările și completările ulterioare (b37/14.02.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/888/17.02.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D84/18.02.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul reglementării regimului juridic al hotărârilor acestei instituții, precum și a unor aspecte referitoare la numirea și revocarea judecătorilor Curții Constituționale.

2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 142 alin. (5) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Analizând modificarea propusă la **pct. 1** pentru **art. 11 alin. (3)** din actul normativ de bază, în coroborare cu introducerea prin **pct. 2 a alin. (3¹)** și **(3²)**, constatăm că demersul legislativ vizează **modificarea regimului juridic al hotărârilor Curții Constituționale**. Astfel, se elimină teza a doua din forma actuală a alin. (3), care prevede că „Deciziile și hotărârile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”, și se introduc două noi alineate, alin. (3¹) care menține caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, și **alin. (3²)**, care **instituie posibilitatea atacării hotărârilor Curții la Înalta Curte de Casație și Justiție**.

Această soluție legislativă este contrară dispozițiilor **art. 142 alin. (1)**, referitoare la rolul Curții Constituționale și **art. 147 alin. (4)** din **Constituția României**, care consacră caracterul definitiv al deciziilor Curții Constituționale, așa cum vom argumenta în continuare.

Legea fundamentală enumeră la **art. 146** atribuțiile Curții Constituționale, însă nu menționează expres tipurile de acte prin care Curtea se pronunță, aceste aspecte fiind detaliate doar în legea sa de organizare și funcționare. Prin urmare, termenul „decizii”, utilizat în textul constituțional menționat, nu poate avea decât un sens generic, incluzând orice act, indiferent de denumirea stabilită de lege, prin care Curtea se pronunță în exercitarea atribuțiilor sale decurgând din rolul de garant al supremației Constituției, prevăzut de art. 142 alin. (1) din **Legea fundamentală**. A interpreta altfel, ar însemna că legiuitorul ordinar ar putea stabili că în exercitarea anumitor atribuții Curtea se poate pronunța prin acte prevăzute de lege, cărora nu le conferă caracter general obligatoriu.

De altfel, atunci când a dorit să confere un alt caracter decât cel general obligatoriu opiniilor Curții, legiuitorul constituant a menționat expres acest efect. Avem în vedere atribuția de la art. 146 lit. h) din **Constituție**, potrivit căreia Curtea Constituțională „dă aviz consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României”. Prin urmare, dacă legiuitorul constituant ar fi dorit să excludă hotărârile Curții din sfera actelor general obligatorii, ar fi prevăzut acest efect în mod expres.

Concluzia potrivit căreia hotărârile Curții Constituționale au același caracter general obligatoriu ca și deciziile rezultă și din jurisprudența instanței de contencios constituțional.

Astfel, prin **Hotărârea nr. 2/2024**, Curtea Constituțională a constatat că *„legiuitorul constituant originar a reglementat în mod expres atribuția Curții Constituționale de a veghea la respectarea procedurii de alegere a Președintelui României. O asemenea opțiune constituțională, coroborată cu rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției, demonstrează faptul că în cadrul acestei atribuții Curtea verifică atât legalitatea candidaturii din perspectiva Legii nr. 370/2004, cât și constituționalitatea sa. (...).*

Prin reglementarea acestei atribuții în sarcina Curții Constituționale, și nu a instanțelor judecătorești, legiuitorul constituant nu a dorit înlăturarea controlului de constituționalitate a actelor normative care privesc domeniul alegerilor pentru Președintele României, ci conferirea în sarcina Curții Constituționale a atribuției de verificare a legalității operațiunilor electorale realizate, îmbinând, astfel, în cadrul competenței aceleiași autorități publice, atât controlul de constituționalitate, cât și pe cel de legalitate propriu-zis, efectele actului jurisdicțional al Curții Constituționale astfel pronunțat subsumându-se art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție.”.

Prin urmare, apreciem că soluțiile legislative preconizate la pct. 1 și 2 încalcă dispozițiile art. 142 alin. (1) și ale art. 147 alin. (4) din Constituție.

5. La pct. 3, soluția legislativă propusă pentru modificarea **art. 5 alin. (2)** din actul normativ de bază excedează cadrul constituțional prevăzut pentru numirea judecătorilor Curții Constituționale.

Astfel, potrivit art. 142 alin. (3) din Constituție, *„Trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat și trei de Președintele României”.*

Soluția legislativă preconizată introduce o etapă de selecție a candidaților de către o comisie formată din judecător din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, anterioară numirii care limitează astfel marja de apreciere a Senatului, a Camerei Deputaților și a Președintelui României în alegerea persoanei pe care o vor numi.

În acest sens, prin **Decizia nr. 459/2014** Curtea Constituțională a statuat că *„marja de apreciere a Președintelui României, a Senatului și a Camerei Deputaților în exercitarea atribuției de a numi judecătorii*

constituționali nu este limitată la verificarea aspectelor de legalitate pe care le presupune îndeplinirea condițiilor obiective, cuantificabile (legea stabilind în ceea ce privește rangul studiilor și al vechimii juridice nivelul minimal al condițiilor pe care persoana numită trebuie să le respecte), ci vizează și aspecte de oportunitate, autoritățile competente având libertate absolută, în acest caz, de a alege o anumită persoană apreciată a întruni condiția «înaltei competențe profesionale»».

Prin urmare, soluția legislativă propusă pentru art. 5 alin. (2) **adaugă la dispozițiile art. 143 alin. (3) din Legea fundamentală.**

6. La pct. 6, menționăm că actuala formă a art. 66 alin. (1) din actul normativ de bază a fost stabilită prin pct. 1 al articolului unic din Legea nr. 168/2018. În soluționarea unei obiecții de neconstituționalitate, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra acestui punct prin **Decizia nr. 136/2018.** Astfel, la paragraful 70 din această decizie Curtea a reținut că „În ceea ce privește judecătorii constituționali, prin norma supusă controlului, legiuitorul modifică prezenta reglementare care prevede că „Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi arestați sau trimiși în judecată penală decât cu aprobarea Biroului permanent al Camerei Deputaților, al Senatului sau a Președintelui României, după caz, la cererea procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”, în sensul atribuirii competenței decizionale cu privire la încuviințarea măsurilor procesuale împotriva judecătorilor constituționali în sarcina plenului Curții Constituționale. Similar dispozițiilor din Legea nr. 303/2004, care reglementează competența Consiliului Superior al Magistraturii, **această opțiune legislativă pune în acord prevederea legală cu statutul constituțional al judecătorilor Curții Constituționale, care, potrivit art. 145 din Constituție,** „sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia“. Prerogativa pe care în prezent legea o recunoaște Camerelor Parlamentului, respectiv Președintelui României, nu își are sorginea în atribuția constituțională a acestor autorități de a numi judecătorii Curții Constituționale și nici nu este inerentă vreunei competențe a acestora în raport cu Curtea Constituțională. Dimpotrivă, modul în care legea în vigoare reglementează instituția imunității judecătorului constituțional lipsește această autoritate publică de garanția de independență pe care Legea fundamentală i-o

conferă, constituind premisa interferenței legislativului și executivului în activitatea jurisdicțională a instanței constituționale. Prin urmare, opțiunea legiuitorului de a atribui plenului Curții competența de a încuviința ridicarea imunității judecătorului constituțional nu numai că nu contravine dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Constituție referitoare la principiul separației și echilibrului puterilor în stat, ci, dimpotrivă, constituie expresia acestui principiu, noua situație juridică fiind de natură să asigure buna funcționare a Curții Constituționale, în condiții de deplină independență și imparțialitate”.

Având în vedere considerentele reținute de Curtea Constituțională, textul propus pentru modificarea **art. 66 alin. (1)**, în sensul ridicării imunității judecătorilor Curții Constituționale cu încuviințarea ÎCCJ „la cererea Parlamentului României, formulată de către 50 deputați sau 25 senatori sau la cererea Avocatului Poporului” afectează **independența judecătorilor Curții**, prevăzută de **art. 145 din Constituție** și este contrară principiului separației și echilibrului puterilor în stat, prevăzut de **art. 1 alin. (4)** din Constituție.

7. La **pct. 7**, textul propus pentru modificarea **art. 66 alin. (2)**, în sensul prevederii **posibilității revocării** judecătorilor la cererea a două treimi din numărul deputaților și al senatorilor afectează **independența și inamovibilitatea** judecătorilor Curții, prevăzute de **art. 145 din Constituție**.

*

* *

Față de cele de mai sus, propunerea legislativă nu poate fi adoptată.

PREȘEDINTE

Florin JORDACHE

București
Nr. 140/13.03.2025

L. nr. 47/1992

M. Of. nr. 101/22 mai 1992

Lege privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

(v. Decizia nr. 163/2013 - M. Of. nr. 190/4 apr. 2013)

(Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, adoptat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2012 - M. Of. nr. 198/27 mar. 2012)

1. republicare cu renumerotare

M. Of. nr. 807/3 dec. 2010

Lege privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

2. admisă excepție de D.C.C. nr. 766/2011 neconst. prin

M. Of. nr. 549/3 aug. 2011

Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 29 alin. (1) și art. 31 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

Constată că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare.

3. modificări prin

O.U.G. nr. 38/2012

M. Of. nr. 445/4 iul. 2012

Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

modifică art. 27 alin. (1)

respinsă prin L. nr. 183/2013

M. Of. nr. 369/20 iun. 2013

ieșit din vigoare

4. modificări prin

L. nr. 183/2013

M. Of. nr. 369/20 iun. 2013

Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 38/2012 pentru modificarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

respinge O.U.G. nr. 38/2012

ieșit din vigoare - scos din evidență

5. modificări prin

L. nr. 66/2018

M. Of. nr. 233/16 mar. 2018

Lege pentru modificarea art. 5 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

modifică art. 5 alin. (4)

6. modificări prin

L. nr. 168/2018

M. Of. nr. 595/12 iul. 2018

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale

modifică art. 66 și art. 71; introduce alin. (4) la art. 69; abrogă art. 68 alin. (3)

